

22nd April 2004

TMA401 Functional Analysis
MAN670 Applied Functional Analysis
4th quarter 2003/2004

Gamla tentor från

2000 – dags dato

lösningsförslag levereras separat

Matematik, CTH & GU

Tentamen i Funktionalanalys TMA401/MAN670

Hjälpmedel: Inga (inte ens räknedosa).

Personuppgifter: Namn, personnummer, linje, antagningsår.

Inlämning ska ske i uppgifternas ordning; v.g. sidnumrera!

Teoriuppgifter: 4,5,6.

Telefon: Karin Kraft 0740-459022

Datum: 2004-01-12

Skriptid: fm (5 timmar)

1. Show that the following boundary value problem

$$\begin{cases} u''(x) + u(x) = \frac{u(x)}{2 + u^2(x)}, & 0 \leq x \leq \frac{\pi}{2} \\ u(0) = u(\frac{\pi}{2}) = 0, & u \in C^2([0, \frac{\pi}{2}]) \end{cases}$$

has a unique solution.

(4p)

2. Let T be the linear mapping on $L^2([0, 1])$ defined by

$$Tf(x) = \int_0^1 (x + y)f(y) dy, \quad 0 \leq x \leq 1.$$

Show that T is bounded and calculate $\|T\|$.

(4p)

3. Show that the following boundary value problem (almost the same as problem 1)

$$\begin{cases} u''(x) + u(x) = \lambda \frac{u(x)}{2 + u^2(x)}, & 0 \leq x \leq \frac{\pi}{2} \\ u(0) = u(\frac{\pi}{2}) = 0, & u \in C^2([0, \frac{\pi}{2}]) \end{cases}$$

has a solution for all $\lambda \in \mathbb{R}$.

(4p)

4. State and prove the Riesz representation theorem.

(5p)

5. Let T be a mapping on a real normed space X satisfying

$$T(x + y) = T(x) + T(y) \text{ for all } x, y \in X.$$

Show that

$$T(\lambda x) = \lambda T(x) \text{ for all } \lambda \in \mathbf{R} \text{ and } x \in X$$

if T is continuous.

(4p)

6. Let $(x_n)_{n=1}^{\infty}$ be a complete ON-sequence in a Hilbert space H and let $(y_n)_{n=1}^{\infty}$ be another ON-sequence such that

$$\sum_{n=1}^{\infty} \|x_n - y_n\|^2 < 1.$$

Show that the ON-sequence $(y_n)_{n=1}^{\infty}$ also is complete.

(4p)

Good Luck!!
PK

Matematik, CTH & GU

Tentamen i Funktionalanalys TMA401/MAN670

Hjälpmedel: Inga (inte ens räknedosa).

Personuppgifter: Namn, personnummer, linje, antagningsår.

Inlämning ska ske i uppgifternas ordning; v.g. sidnumrera!

Teoriuppgifter: 4,5,6.

Telefon: Anders Logg 0740-459022

Datum: 2003-08-30

Skriptid: fm (5 timmar)

1. Show that the following boundary value problem

$$\begin{cases} u''(x) - u(x) = \lambda \frac{u(x)}{1 + u^2(x)}, & 0 \leq x \leq 1 \\ u(0) - u'(0) + u(1) = u(0) + u'(0) + 2u'(1) = 0, & u \in C^2([0, 1]) \end{cases}$$

has a unique solution for $|\lambda| < \epsilon$ where $\epsilon > 0$ is close to 0. Give an estimate on the size of ϵ .

(4p)

2. Show that the set $\{f_1(x), f_2(x), f_3(x), \dots\}$, where $f_n(x) = x^n$, $-1 \leq x \leq 1$ and $n = 1, 2, 3, \dots$, is linearly independent and use the Gram-Schmidt process (with the Hilbert space $L^2([-1, 1])$) to produce the first three orthogonal vectors, call them g_1, g_2, g_3 , out of f_1, f_2, f_3 .

(4p)

3. Let $(u_n)_{n=1}^\infty$ be an orthonormal sequence in $L^2([0, 1])$. Show that the sequence is an orthonormal basis if

$$\sum_{n=1}^\infty \left| \int_0^x \overline{u_n(t)} dt \right|^2 = x, \quad \text{for all } x \in [0, 1].$$

(4p)

4. State and prove the Riesz representation theorem.

(5p)

5. Let H be a Hilbert space. Prove or disprove the statement: Every bounded linear mapping on H preserves orthogonality.

(4p)

6. Let X be a separable Hilbert space and $T : X \rightarrow X$ a compact linear operator. Show that T can be approximated by finite rank operators in $\mathcal{B}(H)$, i.e. there exist a sequence of finite rank operators T_n on H such that $T_n \rightarrow T$ in operator norm.

(4p)

Good Luck!!
PK

Matematik, CTH & GU

Tentamen i Funktionalanalys TMA401/MAN670

Hjälpmedel: Inga (inte ens räknedosa).

Personuppgifter: Namn, personnummer, linje, antagningsår.

Inlämning ska ske i uppgifternas ordning; v.g. sidnumrera!

Teoriuppgifter: 4,5,6.

Telefon: Axel Målvist 0740-459022

Datum: 2003-05-31
Skrivtid: fm (5 timmar)

1. Prove the existence and uniqueness of a solution to the following boundary value problem

$$\begin{cases} u''(x) + u'(x) = \arctan u(x^2), & 0 \leq x \leq 1 \\ u(0) = u(1) = 0, & u \in C^2([0, 1]) \end{cases} \quad (4p)$$

2. Let $(e_n)_{n=1}^{\infty}$ be an ON-basis for a Hilbert space H and assume that $T : H \rightarrow H$ is a bounded linear operator on H such that

$$\sum_{n=1}^{\infty} \|Te_n\|^2 < \infty.$$

Show that if $(f_n)_{n=1}^{\infty}$ is another ON-basis for H then

$$\sum_{n=1}^{\infty} \|Tf_n\|^2 = \sum_{n=1}^{\infty} \|Te_n\|^2.$$

Moreover show that

$$\|T\|^2 \leq \sum_{n=1}^{\infty} \|Te_n\|^2. \quad (4p)$$

3. Set $\mathbb{R}_+ = \{x \in \mathbb{R} : x \geq 0\}$. For $f \in L^2(\mathbb{R}_+)$ define

$$Mf(x) = \frac{1}{x} \int_0^x f(t) dt, \quad x > 0.$$

Show that

$$M : L^2(\mathbb{R}_+) \rightarrow L^2(\mathbb{R}_+)$$

is a bounded linear mapping on $L^2(\mathbb{R}_+)$, calculate the operator norm of $I - M$ and, finally, determine the adjoint operator of M . Here I denotes the identity operator on $L^2(\mathbb{R}_+)$.

(4p)

4. State and prove the Riesz representation theorem.

(5p)

5. Let $\mathcal{K}(H)$ be the subset of all compact linear operators $H \rightarrow H$ on a Hilbert space H in $\mathcal{B}(H)$ with the operator norm. Show that $\mathcal{K}(H)$ is a closed subspace in $\mathcal{B}(H)$.

(4p)

6. Let X be a Banach space and $T : X \rightarrow X$ a compact¹ linear operator. Show that there exists a constant C such that for every $y \in \mathcal{R}(I+T)$ there exists a $x \in X$ with $y = (I+T)x$ such that

$$\|x\| \leq C\|y\|.$$

(4p)

Good Luck!!
PK

---

¹Exactly the same definition as for a linear operator on a Hilbert space

Matematik, CTH & GU

Tentamen i Funktionalanalys TMA401/MAN670

Hjälpmedel: Inga (inte ens räknedosa).

Personuppgifter: Namn, personnummer, linje, antagningsår.

Inlämning ska ske i uppgifternas ordning; v.g. sidnumrera!

Teoriuppgifter: 4,5,6.

Telefon: Erik Broman 0740-459022

Datum: 2002-08-21
Skrivtid: fm (5 timmar)
Lokal: VV22

1. Let A be the linear mapping on $L^2([0, 1])$ defined by

$$Af(x) = \int_0^1 (x-y)^2 f(y) dy, \quad 0 \leq x \leq 1.$$

Calculate

- (a) A^*
 (b) $\|A\|$.

(1+3p)

2. Consider the differential equation

$$\begin{cases} -u'' = \lambda e^u, & 0 < x < 1, \\ u(0) = u(1) = 0. \end{cases}$$

- (a) Formulate the boundary value problem as a fixed point problem $u = Tu$, where T is an integral operator.
 (b) Set $B = \{u \in C([0, 1]) : \|u\|_\infty \leq 1\}$. Show that T maps B into itself provided $0 < \lambda < \lambda_0$ for λ_0 sufficiently small. Give a numerical value on λ_0 .
 (c) Show that the differential equation is uniquely solvable in B with λ chosen as in (b).

(2+1+1p)

3. Let T be a positive, self-adjoint, compact operator on a Hilbert space H . Show that

$$\langle Tx, x \rangle^n \leq \langle T^n x, x \rangle \cdot \langle x, x \rangle^{2(n-1)},$$

for all positive integers n and all $x \in H$.

(4p)

4. State and prove Lax-Milgram's theorem.

(5p)

5. State and prove the orthogonal projection theorem.

(4p)

6. Let A be a subset of a Hilbert space H . Show that $(A^\perp)^\perp$ is the smallest closed subspace of H that contains A .

(4p)

Good Luck!!
PK

Matematik, CTH & GU

Tentamen i Funktionalanalys TMA401/MAN670

Hjälpmedel: Inga (inte ens räknedosa).

Personuppgifter: Namn, personnummer, linje, antagningsår.

Inlämning ska ske i uppgifternas ordning; v.g. sidnumrera!

Teoriuppgifter: 4,5,6.

Telefon: Peter Kumlin 0739603800 (eller 035 52077)

(Om telefonen ovan ej fungerar: Jana Madjarova 031 7757763)

Datum: 2002-06-01

Skriptid: fm (5 timmar)

Lokal: maskin

-
1. Let A be the linear mapping on $L^2([0, 1])$ defined by

$$Af(x) = \int_0^1 (x - y)f(y) dy, \quad 0 \leq x \leq 1.$$

Calculate

- (a) A^*A
(b) $\|A\|$.

(2+2p)

2. Prove the existence and uniqueness of a solution to the following boundary value problem

$$\begin{cases} -u''(x) = 2 + \frac{1}{1 + u^2(x)}, & 0 \leq x \leq 1 \\ u(0) = u(1) = 0, & u \in C^2([0, 1]) \end{cases}$$

(4p)

3. Let $T : X \rightarrow X$ be a mapping (not necessary linear) on a normed space X . Moreover assume that there are real constants C, α , where $\alpha > 1$, such that

$$\|T(x) - T(y)\| \leq C\|x - y\|^\alpha, \quad \text{for all } x, y \in X.$$

Show that there exists a $z \in X$ such that $T(x) = z$ for all $x \in X$.

(4p)

4. State and prove Hilbert-Schmidt's theorem.

(5p)

5. Let A be a bounded operator on a Hilbert space H . Define the adjoint operator A^* (also prove that it exists) and show that A^* is a bounded operator on H with $\|A\| = \|A^*\|$.

(4p)

6. Let T be a self-adjoint operator on a Hilbert space H . Assume that T^n is compact for some integer $n \geq 2$. Prove that T is compact.

(4p)

Good Luck!!
PK

Matematik, CTH

Tentamen i Funktionalanalys TMA400

Hjälpmedel: Inga (inte ens räknedosa).

Personuppgifter: Namn, personnummer, linje, antagningsår.

Inlämning ska ske i uppgifternas ordning; v.g. sidnumrera!

Teoriuppgifter: 4,5,6.

Telefon: Peter Kumlin 772 3532 (alternativt 0739603800)

Datum: 2002-01-26

Skrivtid: fm (5 timmar)

Lokal: maskin

1. Låt H vara ett oändligtdimensionellt Hilbertrum och $T : H \rightarrow \mathbf{C}$ en begränsad linjär funktional $\neq 0$. Beräkna dimensionen för det linjära delrummet $\mathcal{N}(T)^\perp$ av H . Ge också ett exempel på ett Hilbertrum H och en funktional T som ovan.

(4p)

2. Visa att det finns exakt en två gånger kontinuerligt deriverbar funktion $u(x)$ definierad på intervallet $[0, 1]$ sådan att $u(0) = u(1) = 0$ och

$$u''(x) - \cos^2 u(x) = 1, \quad x \in [0, 1].$$

(4p)

3. Låt T vara en självadjungerad, positiv, kompakt operator på ett Hilbertrum H med $\|T\| \leq 1$. Ge en uppskattning² av

$$\|3T^4 - 20T^3 + T^2\|.$$

(4p)

4. Formulera och bevisa Lax-Milgrams sats.

(5p)

5. Låt T vara en begränsad linjär operator på ett Banachrum X . Definiera $\sigma(T)$. Låt $\sigma_a(T)$ beteckna det approximativa spektrumet för T , dvs mängden av alla komplexa tal λ för vilka det finns en följd $\{x_n\}_{n=1}^\infty$ i X med $\|x_n\| = 1$ så att

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \|(T - \lambda I)x_n\| = 0.$$

Visa att $\sigma_a(T)$ är en delmängd av $\sigma(T)$.

(4p)

6. Givet en tät delmängd S i ett Banachrum X . Låt vidare $\{T_n\}_{n=1}^\infty$ vara en följd av linjära operatorer på X . Antag att

(a) $\lim_{n \rightarrow \infty} T_n x$ existerar för alla $x \in S$ och att

(b) det finns ett $C > 0$ så att

$$\|T_n x\| \leq C\|x\|$$

för alla n och alla $x \in X$.

Visa att $\lim_{n \rightarrow \infty} T_n x$ existerar för alla $x \in X$.

²En uppskattning bättre än den triviala

$$\|3T^4 - 20T^3 + T^2\| \leq 3\|T\|^4 + 20\|T\|^3 + \|T\|^2 \leq 24.$$

(4p)

Motivera väl!

Lycka till!!

PK

Matematik, CTH

Tentamen i Funktionalanalys TMA400

Hjälpmedel: Inga (inte ens räknedosa).

Personuppgifter: Namn, personnummer, linje, antagningsår.

Inlämning ska ske i uppgifternas ordning; v.g. sidnumrera!

Teoriuppgifter: 4,5,6.

Telefon: Robert Berman 0740-459022

Datum: 2001-08-29
Skrivtid: em (5 timmar)
Lokal:

1. Låt l^2 beteckna Banachrummet av alla sekvenser $(\dots, x_{-2}, x_{-1}, x_0, x_1, x_2, \dots)$ med elementvis addition och multiplikation med skalär och med den vanliga normen $\|\mathbf{x}\|^2 = \sum_{n=-\infty}^{\infty} |x_n|^2$. För varje $\mathbf{x} \in l^2$ definiera

$$(T\mathbf{x})_n = \begin{cases} x_{n+1} + 2x_{n-1} + 10x_n, & n = 2k, k \in \mathbf{Z} \\ 2x_{n+1} + x_{n-1} + 10x_n, & n = 2k + 1, k \in \mathbf{Z} \end{cases}.$$

Avgör om T är

- (a) en begränsad linjär operator på l^2
- (b) självdjungerad
- (c) en inverterbar operator³.

(4p)

2. Visa att det finns exakt en två gånger kontinuerligt deriverbar funktion $u(x)$ definierad på intervallet $[0, 1]$ sådan att

$$u(0) - 2u(1) = u'(0) - 2u'(1) = 0$$

och

$$4u''(x) - |u(x) + x| = 0, \quad x \in [0, 1].$$

(4p)

3. Låt T vara en begränsad linjär operator på ett Hilbertrum H med $\dim \mathcal{R}(T) = 1$. Visa att för alla $y \in \mathcal{R}(T)$, $y \neq 0$, finns entydigt bestämda $x \in H$ så att

$$Tz = \langle z, x \rangle y, \quad z \in H.$$

Visa också att

$$\|T\| = \|x\| \cdot \|y\|.$$

Använd t.ex. detta faktum för att beräkna operatornormen för avbildningen

$$Tf(t) = \int_0^1 e^{t-s} f(s) ds, \quad f \in L^2[0, 1].$$

(4p)

4. Formulera⁴ och bevisa Banachs fixpunktssats.

(4p)

5. Formulera och bevisa Riesz representationssats.

³dvs $T^{-1} \in \mathcal{B}(l^2)$.

⁴Antingen den version som finns i kursboken eller den som är given i fixpunktshäftet.

(5p)

6. Givet ett slutet äkta delrum F i ett normerat rum E . Visa att det för varje $\epsilon > 0$ finns ett $x \in E$ sådant att $\|x\| = 1$ och $\|x - y\| > 1 - \epsilon$ för alla $y \in F$. Använd t.ex. detta för att visa varje normerat rum X där den slutna enhetsbollen $\{x \in X : \|x\| \leq 1\}$ i X är kompakt är ändligtdimensionellt.

(4p)

Motivera väl!

Lycka till!!

PK

Matematik, CTH

Tentamen i Funktionalanalys TMA400

Hjälpmedel: Inga (inte ens räknedosa).

Personuppgifter: Namn, personnummer, linje, antagningsår.

Inlämning ska ske i uppgifternas ordning; v.g. sidnumrera!

Teoriuppgifter: 4,5,6.

Telefon:

Datum: 2001-05-30

Skriptid: 8.45 – 13.45 (5 timmar)

Lokal: VV

1. Sätt

$$Au(x) = \int_0^\pi e^{x+y} \cos(x+y)u(y) dy, \quad x \in [0, \pi].$$

Beräkna operatornormen för A och avgör om A är en kompakt operator då A betraktas som en operator på

- (a) Banachrummet $C[0, \pi]$,
- (b) Banachrummet $L^2[0, \pi]$.

(2p+2p)

2. Visa att det finns exakt en två gånger kontinuerligt deriverbar funktion $u(x)$ definierad på intervallet $[0, 1]$ sådan att $u(0) = u'(0) = 0$ och

$$u''(x) - u(x) + \frac{1}{2}(1 + u(x^2)) = 0, \quad x \in [0, 1].$$

(4p)

3. Låt E vara ett normerat rum. Visa att det inte kan finnas avbildningar $S, T \in \mathcal{B}(E)$ sådana att

$$ST - TS = I,$$

där I betecknar identitetsoperatoren på E .

(4p)

4. Formulera⁵ och bevisa Banachs fixpunktssats.

(4p)

5. Formulera och bevisa⁶ spektralsatsen för självdjungerade kompakta operatorer på Hilbertrum.

(5p)

6. Låt T vara en normal linjär avbildning på ett Hilbertrum H , dvs T är en begränsad operator sådan att T kommuterar med sin adjunkt T^* , eller i klartext

$$TT^* = T^*T.$$

Visa att

(a) $\|Tx\| = \|T^*x\|$ för alla $x \in H$;

(b) λ är ett egenvärde med egenvektor x till T om och endast om $\bar{\lambda}$ egenvärde med egenvektor x till T^* .

(1p+3p)

Motivera väl!

Lycka till!!

PK

---

⁵Antingen den version som finns i kursboken eller den som är given i fixpunktshäftet.

⁶Beviset ska inkludera bevis av den sats som kallas för Hilbert-Schmidts sats i kursboken.

Matematik, CTH

Tentamen i Funktionalanalys TMA400

Hjälpmedel: Inga (inte ens räknedosa).

Personuppgifter: Namn, personnummer, linje, antagningsår.

Inlämning ska ske i uppgifternas ordning; v.g. sidnumrera!

Teoriuppgifter: 4,5,6.

Telefon: .....

Datum: 2001-02-17

Skriptid: 8.45 – 13.45 (5 timmar)

Lokal: Maskinhuset

1. För $u \in C[0, 1]$ sätt

$$(Au)(x) = \int_0^{1-x} |x-y|u(y) dy, \quad x \in [0, 1].$$

Visa att A är en begränsad linjär operator på Banachrummet $C[0, 1]$ samt beräkna operatornormen $\|A\|$.

(4p)

2. Visa att det finns exakt en två gånger kontinuerligt deriverbar funktion $u(x)$ definierad i intervallet $[0, \frac{\pi}{2}]$ sådan att $u'(0) = u'(\frac{\pi}{2}) = 0$ och

$$u''(x) + u(x) = \frac{1}{2} \sin u(x^2), \quad x \in [0, \frac{\pi}{2}].$$

Beräkna här först Greenfunktionen och formulera sedan om differentialekvationen som en integralekvation. Bestäm slutligen funktionen $u(x)$.

(4p)

3. Antag att H är ett Hilbertrum. Använd spektralsatsen för att finna en H -värd lösning $u(t)$ till begynnelsevärdesproblemet

$$\begin{cases} \frac{du}{dt}(t) + Au(t) = 0, & t > 0, \\ u(0) = u_0 \in H, \end{cases}$$

där A är en kompakt, självadjungerad, positivt definit operator på H . Visa att

$$\|u(t)\| \leq \|u_0\|, \quad t \geq 0.$$

(4p)

4. (a) Låt A vara en begränsad linjär operator på ett Hilbertrum H . Visa att $\mathcal{N}(A^*) = \mathcal{R}(A)^\perp$.

(b) Definiera vad som menas med att en följd i ett Hilbertrum konvergerar svagt. Ge exempel på en följd som konvergerar svagt men ej starkt.

(4p)

5. Formulera och bevisa Riesz representationssats.

(5p)

6. Låt H vara ett komplext Hilbertrum och A en begränsad linjär operator på H med egenskapen att

$$\langle Ax, x \rangle \in \mathbf{R}$$

för alla $x \in H$. Visa att A är självadjungerad.

(4p)

Motivera väl!

Lycka till!!

PK

Matematik, CTH

Tentamen i Funktionalanalys TMA400

Hjälpmedel: Inga (inte ens räknedosa).

Personuppgifter: Namn, personnummer, linje, antagningsår.

Inlämning ska ske i uppgifternas ordning; v.g. sidnumrera!

Teoriuppgifter: 4,5,6.

Telefon: Niklas Lindholm, 0740-350646

Datum: 2000-08-22

Skriptid: 8.45 – 13.45 (5 timmar)

Lokal: VV

1. Låt $(a_n)_{n=1}^{\infty}$ vara en begränsad följd, dvs $(a_n)_{n=1}^{\infty} \in l^{\infty}$. Visa genom att använda Banachs kontraktionssats⁷ att det finns en begränsad följd $(x_n)_{n=1}^{\infty}$ som löser

$$x_{n-1} + 4x_n + x_{n+1} = a_n, \quad n = 1, 2, \dots,$$

där $x_0 = 1$.

(4p)

2. Beräkna normen av operatoren $A : C[0, \pi] \rightarrow C[0, \pi]$ given av

$$(Af)(x) = \int_0^{\pi} (1 + e^{i(x-y)})f(y) dy.$$

Beräkna också normen av operatoren $B : L^2[0, \pi] \rightarrow L^2[0, \pi]$ given av

$$(Bf)(x) = \int_0^{\pi} (1 + e^{i(x-y)})f(y) dy.$$

Funktionerna är komplexvärda.

(4p)

3. Låt T vara definierad för $\mathbf{x} = (x_n)_{n=1}^{\infty}$ enligt

$$(T\mathbf{x})_n = nx_n, \quad n = 1, 2, \dots$$

Visa att $D(T) = \{\mathbf{x} \in l^2 : T\mathbf{x} \in l^2\}$ är en tät delmängd i l^2 och att T är en sluten operator⁸ i l^2 , dvs att $\mathbf{x}_n \in l^2$ för $n = 1, 2, \dots$, $\mathbf{x}_n \rightarrow \mathbf{y}$ i l^2 , $T\mathbf{x}_n \rightarrow \mathbf{z}$ i l^2 medför att $\mathbf{y} \in D(T)$ och $T\mathbf{y} = \mathbf{z}$.

(4p)

4. Låt $c_0, c_1, \dots, c_{n-1}$ vara kontinuerliga funktioner på intervallet $I = [0, 1]$, där n är ett heltal ≥ 2 . Låt vidare α_{ij}, β_{ij} för $i = 0, \dots, n-1$ och $j = 1, \dots, n$ vara komplexa tal och sätt

$$R_j u = \sum_{i=0}^{n-1} (\alpha_{ij} u^{(i)}(0) + \beta_{ij} u^{(i)}(1)), \quad j = 1, \dots, n.$$

Vidare sätt

$$Lu = u^{(n)} + c_{n-1}u^{(n-1)} + \dots + c_1u^{(1)} + c_0u$$

och

$$Ru = (R_1u, \dots, R_nu).$$

Ge tillräckliga villkor för att det för varje $f \in C(I)$ ska finnas en unik lösning $u \in C^n(I)$ till problemet

$$\begin{cases} Lu = f \\ Ru = 0 \end{cases}.$$

Redogör dessutom för hur man beräknar u , dvs beskriv hur man bestämmer Greenfunktionen till randvärdesproblemet.

⁷Betrakta avbildningen

$$x_n \mapsto \frac{1}{4}(a_n - x_{n-1} - x_{n+1}), \quad n = 1, 2, \dots$$

⁸Utnyttja t.ex. att T är en självadjungerad operator.

(4p)

5. Formulera och bevisa "Orthogonal decomposition theorem".

(5p)

6. Låt H vara ett komplext Hilbertrum och A en begränsad linjär operator på H med egenskapen att

$$\langle Ax, x \rangle \in \mathbf{R}$$

för alla $x \in H$. Visa att A är självdjungerad.

(4p)

Motivera väl!

Lycka till!!

PK

Matematik, CTH

Extra Tentamen i Funktionalanalys TMA400

Hjälpmedel: Inga (inte ens räknedosa).

Personuppgifter: Namn, personnummer, linje, antagningsår.

Inlämning ska ske i uppgifternas ordning; v.g. sidnumrera!

Teoriuppgifter: 4,5,6.

Telefon:

Datum: 2000-06-06
Skriftid: em (5 timmar)
Lokal:

1. Beräkna normen av operatoren $A : C[0, \pi] \rightarrow C[0, \pi]$ given av

$$(Af)(x) = \int_0^\pi (1 + e^{i(x-y)})f(y) dy.$$

Beräkna också normen av operatoren $B : L^2[0, \pi] \rightarrow L^2[0, \pi]$ given av

$$(Bf)(x) = \int_0^\pi (1 + e^{i(x-y)})f(y) dy.$$

(4p)

2. Antag att $f \in C([0, 1])$ och $\lambda \in \mathbf{R}$. Visa att ekvationen

$$\begin{cases} u''(x) + u'(x) + \lambda|u(x)| = f(x), & x \in [0, 1] \\ u(0) = u(1) = 0, & u \in C^2([0, 1]) \end{cases}$$

har en entydigt bestämd lösning om $|\lambda|$ är tillräckligt litet.

(4p)

3. Antag att $T : L^2[0, 1] \rightarrow L^2[0, 1]$ är en linjär avbildning sådan att $Tf \geq 0$ om $f \geq 0$. Visa att T är en begränsad operator.

(4p)

4. Definiera vad som menas med (ortogonal) projektionsoperator, att en operator är idempotent, samt visa följande påstående:

Antag att A är en begränsad linjär operator på ett Hilbertrum H . Visa att A är en (ortogonal) projektionsoperator på H om och endast om A är idempotent och självadjungerad.

(4p)

5. Formulera och bevisa Riesz representationssats.

(5p)

6. Låt H vara ett komplext Hilbertrum och A en begränsad linjär operator på H med egenskapen att

$$\langle Ax, x \rangle \in \mathbf{R}$$

för alla $x \in H$. Visa att A är självadjungerad.

(4p)

Motivera väl!
 Lycka till!!
 PK

Matematik, CTH

Tentamen i Funktionalanalys TMA400

Hjälpmedel: Inga (inte ens räknedosa).

Personuppgifter: Namn, personnummer, linje, antagningsår.

Inlämning ska ske i uppgifternas ordning; v.g. sidnumrera!

Teoriuppgifter: 4,5,6.

Telefon: Peter Kumlin 772 3532

Datum: 2000-05-30

Skrivtid: 8.45 – 13.45 (5 timmar)

Lokal: Gamla M-huset

1. Betrakta integraloperatoren

$$Af(x) = \int_0^{2\pi} \cos(x-y)f(y) dy, \quad 0 \leq x \leq 2\pi.$$

Visa att A definierar en begränsad linjär operator på de två Banachrummen (reella funktioner)

(a) $C[0, 2\pi]$

(b) $L^2[0, 2\pi]$.

Beräkna operatornormen $\|A\|$ i något av fallen.

(4p)

2. Antag att $f \in C([0, 1])$ och $\lambda \in \mathbf{R}$. Visa att ekvationen

$$\begin{cases} u''(x) + u'(x) + \lambda|u(x)| = f(x), & x \in [0, 1] \\ u(0) = u(1) = 0, & u \in C^2([0, 1]) \end{cases}$$

har en entydigt bestämd lösning för $|\lambda|$ litet.

(4p)

3. Betrakta avbildningen

$$(x_1, x_2, x_3, \dots) \mapsto (x_1, \frac{1}{2}(x_1 + x_2), \frac{1}{3}(x_1 + x_2 + x_3), \dots, \frac{1}{n}(x_1 + x_2 + \dots + x_n), \dots).$$

Visa att detta är en begränsad linjär operator på l^2 som ej är surjektiv.

(4p)

-
4. Låt $A : H \rightarrow H$ vara en begränsad linjär operator på ett Hilbertrum H . Definiera A^* och visa att den är en väldefinierad begränsad linjär operator på H och att $\|A^*\| = \|A\|$. Visa slutligen att om $A_n \rightarrow A$ i $\mathcal{B}(H, H)$ då $n \rightarrow \infty$ och om alla A_n är självdjungeade så är också A självdjungead.

(4p)

5. Formulera och bevisa Lax-Milgrams sats.

(5p)

6. Låt T vara en linjär begränsad operator på ett Hilbertrum H med $\|T\| = 1$. Antag att det finns ett $x_0 \in H$ så att $Tx_0 = x_0$. Visa att då gäller att $T^*x_0 = x_0$.

(4p)

Motivera väl!

Lycka till!!

PK